

DE LAATSTE DAGEN VAN LEO SNOEP

URSULA VAN DE BUNTE

LEO SNOEP (1903-1944)

FOTOGRAFE URSULA VAN DE BUNTE KREEG DE VRAAG VANUIT
DE STICHTING STRUIKELSTENEN IN MUZIEK, OM EEN FOTO TE MAKEN
OVER DE GESCHIEDENIS ACHTER DE STEEN, GELEGEN VOOR HET HUIS AAN
DE LA SABLONIEREKADE 5 IN KAMPEN.

URSULA WERD ZO GEGREPEN DOOR HET VERHAAL DAT ZE MET BEHULP
VAN HET ARTIKEL VAN AUTEUR HERMAN BROERS DEZE ASSOCIATIEVE
FOTOSERIE OVER DIT ONOPGELOSTE EINDE.

ARIO

DE BIJNAAM VAN SNOEP WAS "ARIO", HET INDISCHE WOORD VOOR STRIJDER.

HIJ WAS EIGENAAR VAN DE MACHINEFABRIEK AAN DE IJSSEL.

IN DE FABRIEK WERDEN ONDER ANDERE ENORME RIEMSCHIJVEN GEMAAKT

MAAR HET WAS OOK EEN OPSLAGPLAATS, EEN ONDERDUIKPLEK,

EEN VERBINDINGS- EN TRAININGSCENTRUM VAN DE ILLEGALITEIT.

KOOLZAAD

NSB-BURGEMEESTER SANDBERG HAD SNOEP AL EEN TIJDJE OP DE KORREL, EVENALS DE SICHERHEITSDIENST (SD). ZE ZOCHTEN EEN AANLEIDING OM DE FABRIEK BINNEN TE KUNNEN VALLEN EN ONTDEKTE GROTE HOEVEELHEDEN KOOLZAAD. VERVOLGENS WERD DIT GERAPPORTEERD AAN DE ORTSKOMMANDANT.

ER LAG ALTIJD ZO'N DRIE OF VIER TON KOOLZAAD OPGESLAGEN WAT TOT OLIE VOOR DE BOEREN WERD GEPERST. EEN KLEIN DEEL MOCHT DE FABRIEK VOOR ZICHZELF HOUDEN MAAR DE DUITSERS VERTROUWDEN HET NIET. DE FABRIEK WERD DOOR DE NAZI'S ONTMASKERD ALS BROEINEST VAN HET KAMPER VERZET.

ARRESTATIE

OP 11 OKTOBER 1944 WORDT SNOEP VERRAST DOOR DUIJS BEZOEK EN BURGEMEESTER SANDBERG. „ER ZIT HIER MEER ALS KOLEN EN KOOLZAAD. WE HEBBEN HIER EEN VAN DE PARTIZANEN“, ALDUS DE BURGEMEESTER. VANAF DAT MOMENT WAS SNOEP ONDER ARREST.

OM 4 UUR WERD SNOEP AFGEVOERD IN EEN MOTOR MET ZIJSPAN. DE BURGEMEESTER FIETSTE ERACHTERAAN, LANGS DE IJSSELKADE. VANAF DAT MOMENT WORDEN DE FEITEN ONDUIDELIJK.

TIJD STOND STIL

OM VIER UUR WERD SNOEP AFGEVOERD IN EEN MOTOR MET ZIJSPAN.

DE BURGEMEESTER FIETSTE ERACHTERAAN, LANGS DE IJSSELKADE.

VANAF DAT MOMENT WORDEN DE FEITEN ONDUIDELIJK.

LUNCHPAKKET

SARAH, DE VROUW VAN SNOEP, HOORT DAT HAAR MAN ONDER ARREST STAAT EN MAAKT IN PANIEK NOG EEN LUNCHPAKKET VOOR HEM. ZE BRENGT DAT NAAR DE FABRIEK MAAR WORDT TEGENGEHOUDEN DOOR SANDBERG EN TERUGGESTUURD. HET LUNCHPAKKET IS NOOIT MEEGENOMEN DOOR SNOEP.

MART DE WAARD, HET KLEINKIND, HEEFT DE THERMOSFLES NOG STEEDS IN ZIJN BEZIT.

MISHANDELING

SNOEP WAS ZACHT VAN KARAKTER TERWIJL HIJ VOOR NIETS TERUGDEINSDE.

HIJ KON ALLEEN NIET TEGEN BLOED EN DREIGDE EENS ONWEL TE WORDEN
TOEN HIJ ZAG DAT EEN WERKNEMER ZICH VERWOND HAD.

SNOEP SCHIJNT GEZEGD TE HEBBEN DAT ALS HIJ GEPAKT ZOU WORDEN,
HIJ ZOU PROBEREN TE ONTKOMEN.

DRIE KOGELS

WAT ER PRECIËS MET SNOEP GEBEURD IS NA ZIJN ARRESTATIE, IS NIET DUIDELIJK.
DEZE HYPOTHESE KOMT WELLICHT HET DICHTST IN DE BUURT:

JO LEO SNOEP, STEVIG GEMARTELD BIJ EEN VERHOOR IN DE KOORNMARKTKAZERNE,
BESLUIT TIJDENS VERVOER NAAR ZWOLLE, WAAR HIJ IN HET HUIS VAN BEWARING ZOU
WORDEN GESTOPT, AAN ZIJN BEWAKERS TE ONTVLUCHTEN DOOR IN DE IJSSEL TE SPRINGEN.
EEN TOEVALLIG PASSERENDE PATROUILLE VAN DE VERDEROP AAN DE IJSSEL GELEGEN
KRIEGSMARINE REAGEERT DOOR ONMIDDELIJK IN ZIJN RICHTING TE SCHIETEN.

OF SNOEP AL OP DE KADE, OF IN HET WATER, WORDT GERAAKT, VERTELT HET VERHAAL
NIET MAAR HET ZOU KUNNEN VERKLAREN WAAROM DE DRIE KOGELGATEN
BIJ SNOEP IN DE BORST ZATEN EN NIET IN DE RUG.

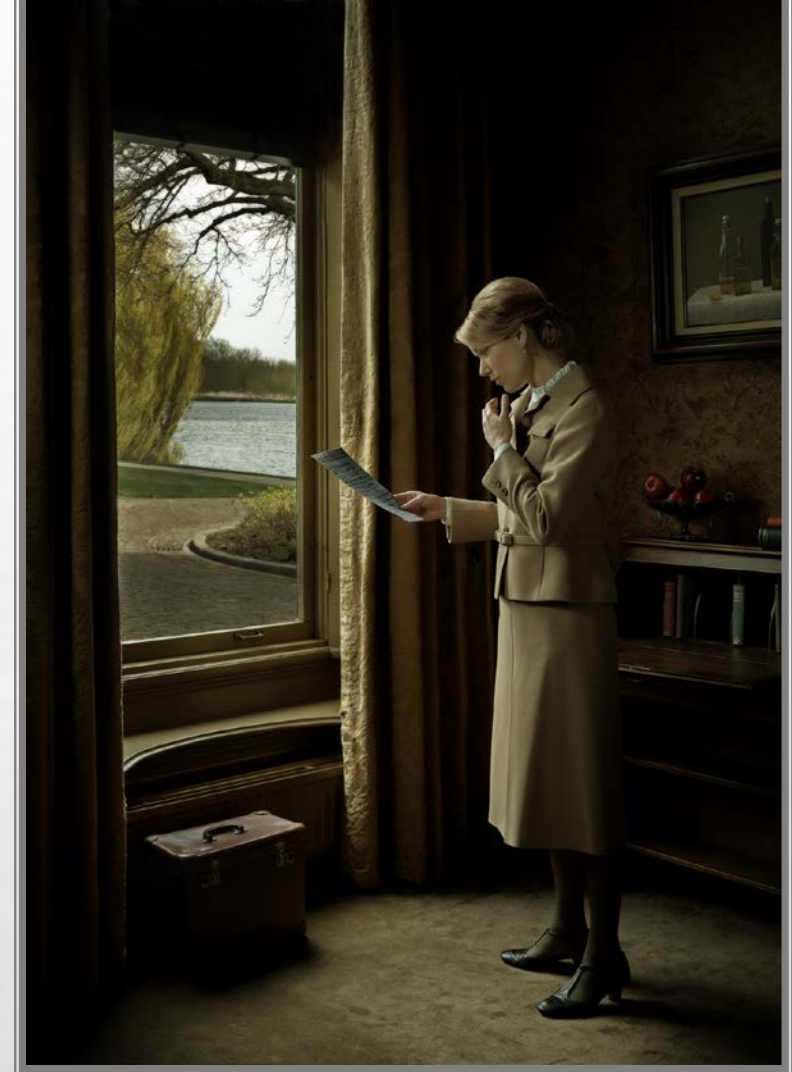

PROCLAMATIE

DE DUITERS HANGEN EEN DOOR DE ORTSKOMMANDANT
ONDERTEKENDE PROCLAMATIE OP IN DE STAD.

HIEROP WAS TE LEZEN:

"HIJ WEIGERDE TE WERKEN EN WERD VERDACHT VAN SPIONAGE.
NA ZIJN EERSTE VERHOOR WIST HIJ TE ONTVLUCHTEN. DOOR EEN
ANDERE PATROUILLE VAN DE DUITSE WEHRMACHT WERD HIJ IN
DE DUISTERNIS DOODGESCHOTEN OMDAT HIJ, NA AANGEROEPEN
TE ZIJN, NIET DADELIJK STIL BLEEF STAAN."

VONDST

TWEE WEKEN LATER, OP 24 OKTOBER 'S OCHTENDS OM ACHT UUR,
TER HOOGTE VAN BRUNNEPE, WERD HET STOFFELIJK OVERSCHOT
VAN JO SNOEP, GEVONDEN IN DE IJSSEL, IN ELKAAR GEVOUWEN
EN MET DRIE SCHOTWONDEN IN DE BORST.

HET GEZICHT VAN SNOEP VERTOONDE
STEVIGE SPOREN VAN GEWELD.

VERDRIET VAN SARAH

DR. KOLFF IDENTIFICEERT HET LICHAAM EN BESLUIT DAT HET BETER IS
DAT DE JONGE WEDUWE SARAH SNOEP HET STOFFELIJK OVERSCHOT
VAN HAAR MAN NIET ONDER OGEN KRIJGT.

HET WAS TE ZWAAR VERMINKT DOOR MISHANDELING EN VEERTIEN
DAGEN RIVIERWATER, DE AANBLIK ZOU HAAR NOG MEER TRAUMATISEREN.
DE WAARHEID ECHTER IS DAT SARAH HIER NOOIT MEER OVERHEEN IS GEKOMEN.

ROB & ANITA

SARAH BLIJFT ACHTER MET TWEE
JONGE KINDEREN: ROB EN ANITA.

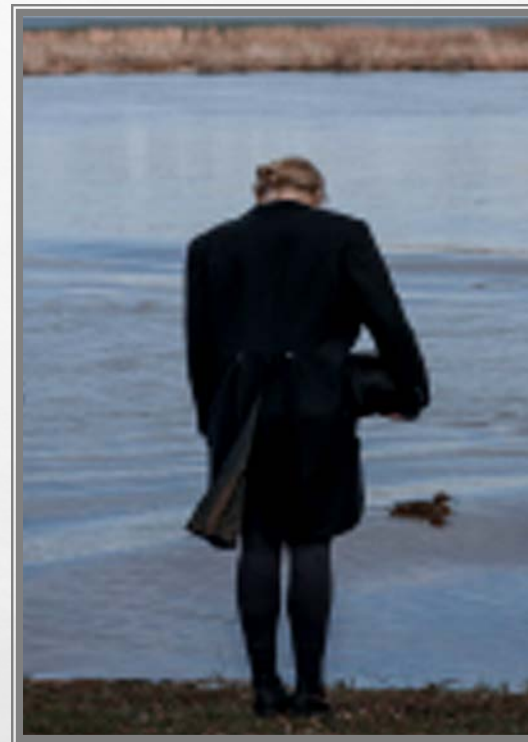
HET GRUWELIJKE INCIDENT TIJDENS
DE TWEEDE WERELDOORLOG BRENGT
ABRUPT EN GEWELDDADIG
EEN GELUKKIG LEVEN
TOT STILSTAND.

STILLE HULDE

EEN JAAR LATER WORDT LEO HERDACHT,
OP DE PLEK WAAR DE STROOM HET LICHAAM
VAN JÆO SNOEP MEEVOERDE.

DE AANWEZIGEN ONTBLOOTTEN HET HOOFD IN STILTE.

HERINNERING

WOUTER DE WAARD, KLEINKIND VAN SNOEP, ONTDEKTE
NA DE DOOD VAN ZIJN OMA DOZEN MET FOTOALBUMS OP ZOLDER.
OMA SNOEP SPRAK WEINIG OVER DE GEBEURTENISSEN IN DE OORLOG.
UIT DE OMVANG VAN HET ARCHIEF BLIJKT DAT ZE VEEL BEWAARDE,
ZOALS LATERE PUBLICATIES IN KRANTEN OVER HAAR MAN.
SARA SNOEP-BERNHARD OVERLEED IN 1990 IN LOOSDRECHT, 86 JAAR OUD.

HERDENKING

HET MONUMENT AAN DE SABLONIËREKADE LANGS DE IJSSEL.

